

Tranås kommun

tranas.kommun@tranas.se

2019-11-15

1 (28)

Dnr- 2019:5749

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Linderås
skola i Tranås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Linderås skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Linderås skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och hur undervisningen genomförs. Samt att rektorn analyserar skolans samlade resultat i förhållande till undervisningens genomförande och beslutar om relevanta utvecklingsåtgärder. I detta ingår att rektorn och lärare samverkar kring relevanta delar av utvecklingsarbetet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärare utvecklar sitt arbete med att anpassa undervisningen och ge elever stöd i sitt arbete med större utmaningar så att alla elever får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar och driver lärares arbete med att samverka i bedömningsarbetet, för att öka lärares samsyn och därmed förutsättningarna för lärare att göra likvärdiga bedömningar av elevers kunskaper.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 maj 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2019:5749) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn vid Linderås skola i låg grad leder och styr skolans verksamhet och utveckling. Granskningen visar att rektorn inte leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett sådant sätt att det främjar en kollegial samverkan som ger avtryck i undervisningen. Däremot driver rektorn frågor för att skapa gemensamma förhållningssätt relaterat till skolans värdegrundsarbete. Vidare visar granskningen att rektorn inte leder något strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Granskningen visar slutligen att rektorn visserligen följer upp vissa kunskapsresultat på skolan. Dock saknas ett helhetsperspektiv i rektors uppföljning där kunskapsresultaten sätts i relation till undervisningens genomförande och resulterar i för verksamheten nödvändiga utvecklingsåtgärder. Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Rektorns pedagogiska ledning och organisation är i vissa delar otydlig

Granskningen visar att rektorn organiserat lärares möjlighet till samverkan men att rektorn däremot inte leder lärarnas arbete så att det tydligt framgår vad mötena ska leda fram till. Enligt intervju med rektorn deltar alla lärare i möten som leds av rektorn en dag i veckan. Rektorn uppger att dessa möten främst syftar till att ge information och att diskutera frågor om resursfördelning och elevvärenden. Härutöver har lärare, enligt rektorn, tid i sitt schema ytterligare en eftermiddag i veckan för att kunna samverka kring exempelvis bedömningsfrågor. Rektorn uppger att hen inte styr den

tiden, delvis därför att rektorn inte är på skolan vid dessa tillfälle, men att det händer att lärare exempelvis kan få i uppdrag av rektorn att planera inför en friluftsdag. Enligt rektorn har lärarna under föregående läsår genomfört läslýftet via Skolverket under den här mötestiden och till våren är det planerat att de ska arbeta med det digitala lyftet. Rektorn säger att hen upplever att tiden skulle kunna användas betydligt mer till samverkan mellan lärare. Ett skäl till att det inte görs är, enligt rektorn, att huvudmannen styr förstelärarnas tid och uppdrag på ett sätt som inte svarar mot skolans behov av att utveckla ett kollegialt lärande. Lärare uppger i intervju att det inte sker någon kollegial samverkan vid de tidpunkter då de inte deltar i insatser såsom exempelvis läslýftet. Enligt lärare finns det inte något direkt forum på skolan för att samarbeta och ge varandra konstruktiv kritik. Även om lärare uppger att det finns tid i schemat sker inget kollegialt arbete under ledning av rektorn. Därför skulle rektorn, enligt lärare, behöva styra upp denna mötestid bättre så att lärarna vet vad ska arbeta med.

Granskningen visar vidare att rektorn kommunicerar värdegrundsuppdraget och skolans förhållningssätt till lärarna, men inte ger någon tydlig ledning för arbetet med att utveckla undervisningen. Enligt rektorn driver hen frågor som rör värdegrundsarbetet och bemötande av elever. Det framgår även i intervju med lärare som uppger att rektorn visserligen inte är någon tydlig ledare, men att rektorn är noga med att förmedla att alla lärare ska arbeta för att eleverna ska vilja komma till skolan. Lärare säger vidare att rektorn är lyhörd för eventuella problem som uppstår och enligt lärare har rektorn en mycket god kontakt med elever och föräldrar. Av Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal (hösten 2018) framgår att resultatet på Linderås skola inom området pedagogiskt ledarskap visar ett indexvärde på 5,3 på en tiogradig skala. I intervju tillfrågas såväl rektorn som lärarna om vad som är skälet till detta indexvärde. Enligt rektorn har hen fört samtal med personalen angående deras förväntningar på rektorn och lärare har då sagt att de upplever att rektorn sällan är på skolan. Rektorn säger att hen på så sätt förstår de siffror som Skolinspektionen hänvisar till, men säger att hen utgår från de förutsättningar som hen har som rektor för tre skolenheter. Lärare uppger att ett skäl till de låga siffrorna är att rektorn visserligen besöker deras lektioner ibland, när hen är på skolan, men att de inte får någon pedagogisk återkoppling från rektorn. Vidare säger rektorn att hen inte leder något utvecklingsarbete kopplat till undervisningen, men att hen däremot är involverad i läromedelsfrågor.

Härutöver visar granskningen att rektorn ser till att obehöriga lärare får en planerad introduktion och en löpande handledning av kollegor. I intervju med såväl rektorn som lärare framgår att obehöriga lärare får en introduktion av rektorn och stöd av en behörig kollega. Enligt rektorn har skolan en skriftlig introduktionsplan, som rektorn

går igenom med alla nyanställda lärare oavsett om de är obehöriga eller behöriga. Avseende obehöriga lärare berättar rektorn att det finns ett aktuellt exempel där en obehörig lärare har fått mycket stöd och tid tillsammans med en behörig kollega, vilket även framkommer i intervju med lärare. Enligt rektorn får lärare som är mentorer tid i sitt schema för sitt mentorskap och även obehöriga lärare har tid i sitt schema för att lärarna ska kunna arbeta och planera undervisningen tillsammans.

Rektorn leder inte något strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. I skolans kvalitetsrapport för 2018/2019, som sammanfattar skolans systematiska kvalitetsarbete, redovisas inga uppföljningar av resultat eller analyser utifrån skolans arbete med en likvärdig och jämställd utbildning. Rektorn uppger i intervju att hen inte driver något pågående jämställdhetsarbete på skolan. Däremot uppger rektorn att hen tittar efter eventuella skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat i skolan, men då rektorn inte har kunnat identifiera några skillnader har hen inte sett något behov av att fördjupa analyserna ytterligare. Enligt rektorn har hen inte haft möjlighet att prioritera arbetet med att driva ett jämställdhetsarbete på skolan. Vidare säger rektorn att vid de tillfällen då hen har vikarierat i någon klass har hen sett att flickor och pojkar har samma förutsättningar i undervisningen, men rektorn säger att det skulle kunna göras en djupare analys av den bilden. Enligt både lärare och representanter för elevhälsan bedriver inte rektorn något jämställdhetsarbete på skolan. Representanter för elevhälsan säger vidare att rektorn inte har gett någon ledning i hur rektorn vill att ett jämställdhetsarbete ska bedrivas i undervisningen. Enligt representanter för elevhälsan har rektorn dock vid något tillfälle uppmanat personalen att tänka på genusperspektivet och rektorn har även frågat personal i elevhälsan om de har sett några skillnader i resultat mellan hur flickor och pojkar svarar i skolans trivselenkät. I intervju säger eleverna att de inte upplever att det är någon skillnad mellan flickor och pojkar och att deras lärare har pratat med dem om att alla ska få vara med, exempelvis vid olika rastaktiviteter. Enligt eleverna har lärarna däremot inte pratat specifikt om att det ska vara lika för pojkar respektive flickor.

Rektorn följer upp resultat men kopplingen mellan analys, undervisningens genomförande och beslutade åtgärder är svag

Granskningen visar att rektorn och lärarna följer upp kunskapsresultat, men däremot följer rektorn inte upp hur värdegrunden integreras eller undervisningens genomförande. Rektorn uppger i intervju att hen följer upp betyg, resultat av nationella prov och resultatet av elevernas läsinläring. Även lärare uppger i intervju

att de följer upp måluppfyllelsen i olika ämnen, men säger att det är de själva som gör detta. Representeranter för elevhälsan uppger i intervju att de inte har någon kännedom om vilka resultat rektorn följer upp. Rektorn säger att hen generellt ifrågasätter skolans resultat, och undrar varför resultaten inte är högre med tanke på de goda förutsättningar som finns på skolan. Skolverkets statistik (från juni 2018) visar emellertid att den genomsnittliga betygspoängen per ämne för årskurs 6 är högre vid Linderås skola än rikssnittet, i samtliga ämnen som redovisas. Vidare anges i skolans kvalitetsrapport för 2018/2019 att resultaten på nationella prov i årskurs 6 generellt är mycket goda. Det framgår även av skolans kvalitetsrapport att i de stadietavslutande årskurserna, årskurs 3 och 6, är det sammantaget tre elever som inte når målen i samtliga ämnen. Rektorn säger att hen tycker att fler elever borde nå målen i alla ämnen. Enligt rektorn jämför hen de förutsättningar som de har på Linderås skola, däribland en hög personaltäthet, med de förutsättningar som råder vid andra skolor. Rektorn säger att relaterat till resurserna borde de ligga högre resultatmässigt.

Av intervju med rektorn och lärare framgår att rektorn besöker undervisningen ibland, men däremot följer rektorn inte upp det som hen observerat med lärarna och ger dem återkoppling. Rektorn uppger vidare att hen inte följer upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Enligt rektorn diskuterar hen värdegrunden med personalen och pratar om vikten av ett värdegrundsarbete men rektorn tar inte reda på vad som sker i undervisningen. Rektorn säger att det finns mer för hen att göra i den här frågan. Av Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal (hösten 2018) visar resultaten på ett indexvärde på 6,0 på en tiogradig skala, avseende området som rör utveckling av utbildningen. Ett område som omfattar påstående om att uppföljning av lärares arbete leder till relevanta förändringar av arbetssätt.

Granskningen visar vidare att rektorn inte leder lärarna i en gemensam analys som kan utgöra en god grund för utveckling av verksamheten. Lärare uppger i intervju att de genomför analyser och beslutar om prioriteringar inför kommande läsår. Enligt lärare samlas det underlaget sedan in av rektorn och skickas till förvaltningen. Lärare uppger att rektorn inte deltar i deras arbete med att följa upp resultaten eller för någon diskussion med dem angående deras analys, inte heller i relation till deras undervisning. Rektorn uppger att en förklarande analys som hen har gjort utifrån skolans resultat är att lärarna inte förändrar undervisningen i tillräcklig utsträckning utifrån elevernas förutsättningar. Rektorn uppger dock att hen inte har satt in några utvecklingsåtgärder som relaterar till den analysen. Däremot säger rektorn att de under sina arbetsenhetsmöten pratar om läget i klasserna och omfördelar vid behov resurser utifrån situationen. Lärare ger exempel på att rektorn under föregående läsår sköt till lärarresurser till en klass på grund av läget i klassen och sedan löpande följde upp hur det fungerade. Specialpedagogen uppger i intervju att hen själv beslutar om

hur hens tid ska fördelas. Vidare säger representanter för elevhälsan att de inte har kännedom om hur rektorn följer upp effekterna av insatta resurser. Enligt rektorn tas resursfördelningen upp löpande i samband med arbetsenhetsmötena, medan effekterna av resursfördelningen följs upp vid ett särskilt möte en gång per termin.

Sammantaget visar granskningen att det finns en utvecklingspotential inom samtliga ovan beskrivna delar, inom området rektors ledarskap. Skolinspektionen bedömer dock att rektorn i samverkan med lärarna i första hand behöver utveckla arbetet med uppföljning och analys av såväl kunskapsresultat som skolans arbete med värdegrunden. Detta utvecklas närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och hur undervisningen genomförs. Samt att rektorn analyserar skolans samlade resultat i förhållande till undervisningens genomförande och beslutar om relevanta utvecklingsåtgärder. I detta ingår att rektorn och lärare samverkar kring relevanta delar av utvecklingsarbetet.

Granskningen visar att rektorn följer upp vissa kunskapsresultat. Det saknas dock en uppföljning av kvaliteten av undervisningen liksom en uppföljning av hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Sammantaget visar inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn och lärare att vissa resultat i verksamheten följs upp, men det saknas koppling till hur undervisningen bedrivs. Vidare framgår av intervjuerna att rektorn inte leder eller samverkar med personalen i uppföljningsarbetet. Rektorn leder heller inte lärarna i en gemensam analys och framtagande av relevanta utvecklingsåtgärder, som kan utgöra en grund för utveckling av verksamheten

Enligt 4 kap. 4-5 §§ skollagen (2010:800) ansvarar rektorn för att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vidare framgår av läroplanen att rektorn ansvarar för skolans resultat och att

resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹

Av Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete framgår att rektorn tillsammans med personalen bör skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten och, utifrån uppföljningen, analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultat och måloppfyllelse.² Därefter bör rektorn utifrån analysen identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas. Skolverkets allmänna råd ger vidare vägledning i vad ett analysarbete på enhetsnivå bör omfatta och hur begreppet analys ska förstås och hanteras. Analysen bör bestå av en metodisk del och en innehållslig del, där exempelvis jämförelser, tolkning och förklaringar ges till hur resultaten, utifrån läroplanernas målområden, kunskapskrav och riktlinjer, följts upp. En förutsättning är att det finns sammanställda underlag till exempel i form av betyg, nationella prov, intervjuer, enkäter, observationer, diagnoser, skriftliga omdömen och andra beskrivningar av arbets- och lärprocesser.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar arbetet genom att utveckla former för att systematiskt följa upp undervisningens genomförande och kvalitet, liksom pojkars och flickors förutsättningar i undervisningen. Vidare rekommenderas att rektorn utvecklar rutiner och arbetssätt för att tillsammans med personalen göra kvalitetsarbetet till en gemensam process. Skolinspektionen vill i sammanhanget peka på vikten av att huvudmannens rutiner och former för det systematiska kvalitetsarbetet anpassas till både skolenheternas förutsättningar och de egna behoven för att kunna följa kvalitetsutvecklingen. Vidare vill Skolinspektionen peka på huvudmannens ansvar för att ge rektorer förutsättningar att ta sitt ansvar för att arbeta skolutvecklande.

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap. 2.8, Rektorns ansvar.

² Skolverket (2012). *Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet. Skolverkets allmänna råd med kommentarer*, s 31-34, 47-48.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna på Linderås skola till övervägande del bedriver en strukturerad undervisning med en variation av uppgifter och aktiviteter. Vidare ger lärarna ett stöd som ger eleverna goda förutsättningar att genomföra skolarbetet. Det framgår att eleverna får möjlighet att reflektera över sitt lärande och eleverna får delvis vara delaktiga i undervisningen genom visst inflytande över arbetssätt. Härutöver framgår att lärarna bemöter eleverna på ett sätt som syftar till att stärka elevernas motivation till skolarbetet samt elevernas tro på den egna förmågan. Även om lärare gör olika anpassningar i undervisningen visar granskningen att lärare i begränsad omfattning erbjuder och ger elever som behöver det hjälp med att ta sig an större utmaningar, för att de ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Undervisningen är till stora delar strukturerad

Granskningen visar att lärare bedriver en strukturerad undervisning med en tydlig start som anger lektionens innehåll och i vissa fall även syfte och mål med lektionen. Av lektionsobservationer och intervju med lärare, elever, och rektorn, framgår att lärare gör på likartat sätt för att skapa strukturerade lektioner. Enligt rektorn kommunicerar lärare den lektionsstruktur som råder på ett tydligt sätt till eleverna. Rektorn uppger att tydligheten har ökat, bland annat genom att lektionens innehåll numera alltid finns angiven på tavlan. Samtliga lärare berättar att de alltid inleder lektioner med en introduktion där de både skriftligt och muntligt går igenom vad som ska hända under lektionen. Någon lärare ger som exempel att hen ibland inleder lektioner med ett överraskningsmoment. En lärare säger att hen alltid går igenom lektionens syfte med eleverna. Andra lärare anger att de främst pratar om syftet när

de startar upp ett nytt arbetsområde. I Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal, visar resultatet på frågan avseende information till eleverna om utbildningens mål ett indexvärde på 6,4 på en tiogradig skala. Lärare uppger att det resultatet delvis beror på deras tolkning av frågan, då de snarare pratar mer konkret med eleverna om undervisningens syfte istället för att återge det som står i läroplanen. Enligt lärare är eleverna i årskurs 5-6 mer mogna för att ta emot beskrivningar av läroplanens mål. De yngre eleverna uppger att deras lärare inte brukar prata med dem om varför de ska lära sig det som de gör i skolan, men säger att lärarna har "en bok" där det står vad eleverna ska kunna. Enligt de äldre eleverna pratar deras lärare ibland med dem om vad som står i läroplanen. Eleverna säger vidare att det oftast är när eleverna själva frågar som lärarna berättar varför de behöver göra det som de ska göra på lektionen. Eleverna uppger att de tycker att det är bra att lärarna berättar varför de ska kunna saker. Vidare säger eleverna att lärarna också visar vad eleverna ska kunna för att få ett visst betyg när de går i årskurs 6.

Granskningen visar vidare att lärare förbereder eleverna inför lektionsavslutet, men att lärarna sällan avslutar lektionerna genom att sammanfatta lektionsinnehållet och återkoppla det till lektionens syfte och mål. I intervju med lärare, elever, representanter för elevhälsan och rektorn ges en samstämmig bild av att lärare brukar förbereda eleverna inför lektionsavsluten, vilket även bekräftas i samband med lektionsobservationer. Enligt elever brukar lärarna be dem städa undan och sedan får de vänta tills alla är klara innan de lämnar lektionssalen. Några elever säger att deras lärare ibland frågar dem vad de har gjort under lektionen, särskilt i ämnen som exempelvis slöjd och hem- och konsumentkunskap. Lärare säger att det kan vara svårt med gemensamma avslut för de yngre eleverna, med tid för sammanfattning, och att de istället låter elevers dagsform avgöra hur lektioner ska avslutas. Några lärare uppger dock att de skulle kunna bli bättre på att sammanfatta lektionsinnehåll och också bättre på att blicka framåt till nästa lektion.

Undervisningen erbjuder en variation av uppgifter och arbetssätt

Granskningen visar att lärare skapar en varierad undervisning som omfattas av olika arbetssätt och arbetsformer. Av lektionsobservationer och i intervju med lärare, elever, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer olika exempel på hur undervisningen varierar. Lärare berättar att de alltid varierar undervisningen genom olika moment, exempelvis får elever föra egna anteckna och se på filmsekvenser. Lärare säger även att de arbetar tematiskt och därmed också involverar olika ämnen under samma lektion. Enligt lärare varierar olika moment för att elever ska få möta olika arbetssätt, men det är också ett led i att anpassa undervisningen till olika elever. På de observerade lektionerna varierar lärare undervisningen genom att lektionerna

består av olika delmoment. De olika momenten innefattar exempelvis genomgång av läraren, enskilt arbete på stencil eller på lärplatta, praktiska övningar och gemensamt lärarlett arbete. Exempelvis får eleverna först arbeta enskilt med en fråga genom att fundera och ange ett svar på sin egen whiteboardtavla för att sedan visa sitt svar för klassen och tillsammans diskutera de olika svaren. Enligt eleverna brukar de få arbeta på olika sätt under lektionerna och med olika uppgifter i böcker, på stenciler och i lärplatta. Eleverna berättar att de även fått delar av undervisningen utomhus. Enligt eleverna brukar de arbeta i par eller grupper några eller flera gånger i veckan.

Lärare ger elever ett adekvat stöd i undervisningen

Granskningen visar att lärare ger stöd till elever i undervisningen, så att eleverna förstår vad de ska göra och kan komma vidare i sitt arbete. Enligt intervju med rektorn är lärarna mycket duktiga på att möta och se alla elever i undervisningen. Lärare berättar i intervju att de ger stöd till elever både individuellt och på gruppnivå, exempelvis kan ett begrepp behöva lyftas och förklaras i hela klassen. Lärare säger vidare att de använder olika former av bildstöd till elever. Några lärare säger att de anpassar stödet och hjälper elever på olika sätt och olika mycket. Vid de observerade lektionerna hjälper lärare elever som räcker upp handen. Lärarna frågar även elever som inte räcker upp handen hur det går med arbetet. Vidare frågar lärare vid flera tillfällen om alla elever har förstått instruktioner eller förstått innebörden av något som läraren har förklarat. Någon lärare ritar på tavlan och förklarar samtidigt för eleverna, alternativt visar bilder som visar på samma fenomen som de pratar om. I samband med att elever har frågor till lärarna svarar lärarna ofta genom att ställa vägledande frågor tillbaka till eleverna. Enligt intervju med elever ger deras lärare aldrig dem svaren på uppgifter utan ställer frågor tillbaka till dem för att de ska kunna lösa uppgifterna själva. Eleverna ger också exempel på att lärare kan låta eleverna hämta praktiska hjälpmedel, såsom klossar, för att räkna ut tal i matten.

Elever får möjlighet att reflektera över sin kunskapsutveckling

Granskningen visar att lärare låter eleverna reflektera över det som sker i undervisningen och vad de har lärt sig. Elever och lärare berättar i intervju att lärare ofta vid inledningen av en lektion återkopplar till det som de gjorde sist och pratar med eleverna om vad de minns och vad de lärt sig. Lärare berättar vidare om olika exempel på hur elever får möjlighet att skriftligt reflektera över vad de lärt sig och vad som skett i undervisningen. En lärare uppger att eleverna skriver loggbok varannan vecka och en annan lärare berättar att de arbetar med en veckoplanering som omfattas av att eleverna skriftligt anger vad de tycker har fungerat bra för dem och vad de kan förbättra. En lärare berättar att hen snarare arbetar med

reflektionsmoment löpande i undervisningen, genom att eleverna till exempel får reflektera över sitt arbete och sina lösningar av olika uppgifter, exempelvis om de får samma eller olika resultat utifrån en gemensam ritning. Det framkommer vidare i intervju med både lärare och elever att det förekommer att elever får reflektera över frågor utan ett givet svar. Exempelvis säger elever att lärarna brukar säga att det kan finnas olika svar och inget svar är fel om eleverna har tänkt och läraren förstår vad de menar.

Lärare ger elever begränsad möjlighet till delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att lärare delvis ger elever möjlighet till delaktighet genom inflytande över arbetssätt i undervisningen. Det framkommer i intervju med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn att det företrädesvis är arbetssätt, snarare än innehållet, som eleverna ges möjlighet att ha inflytande över. Av intervjuerna framgår att elever exempelvis kan ha inflytande över i vilken ordning olika uppgifter ska genomföras och vilken redovisningsform de vill använda. Rektorn säger emellertid att i stort påverkar inte eleverna så mycket av undervisningen. Under samtliga observerade lektioner arbetar eleverna med uppgifter som läraren introducerar och de arbetar på det sätt som läraren planerat. Under ett par lektioner får eleverna göra val inom ramen för uppgiften, exempelvis får eleverna tillsammans i grupp planera inför ett kommande arbete med en praktisk uppgift. Eleverna får planera vilket material de ska använda och hur de ska genomföra uppgiften. I Skolinspektionens enkät till pedagogisk personal visar resultatet för Linderås skola ett indexvärde på 5,3 på en tiogradig skala för området elevinflytande. Enligt lärare beror det låga resultatet eventuellt på att de är något självkritiska. Vidare kan det enligt lärare relateras till att de alltid jobbat mycket med elever med behov av stöd och eftersom de eleverna behöver en tydlig struktur går det inte att släppa för mycket på lärarstyrningen.

Vidare visar granskningen att eleverna ibland får utvärdera och komma med synpunkter på undervisningen. Lärare uppger i intervju att eleverna ibland får utvärdera undervisningen, både muntligt och skriftligt, och att de därefter kan göra vissa förändringar i undervisningen. Enligt lärare tydliggör de däremot inte för eleverna vilka anpassningar de gör enligt elevernas synpunkter. De äldre eleverna på skolan uppger att deras lärare brukar fråga dem om vad de tycker om undervisningen och enligt eleverna händer det att lärarna gör förändringar utifrån elevernas synpunkter. Eleverna kan dock inte komma på några exempel annat än att de har mer matematik, vilket de gillar, i jämförelse med föregående läsår. När de yngre eleverna tillfrågas om ifall deras lärare brukar fråga dem om vad de tycker har varit bra eller vad de skulle vilja göra annorlunda under lektionerna, svarar eleverna nej. Däremot säger

några elever att deras lärare brukar tala om för dem att de kan säga till efter lektionen om de vill arbeta på ett annat sätt.

Lärare stärker elevers självförtroende och motivation till skolarbetet

Granskningen visar att lärare bemöter eleverna på ett sätt som syftar till att stärka elevernas motivation till skolarbetet och tro på den egna förmågan. Både lärare och elever berättar i intervju att lärare uppmuntrar eleverna i undervisningen och ger uttryck för att de tror att elever kan, även om elever själva ger uttryck för tvivel på sin egen förmåga. Lärare säger att de också är tydliga med att alla elever behövs i klassen och att de ska känna att de är saknade i klassen om de är frånvarande. Vidare berättar lärare att de arbetar med att motivera eleverna genom att skapa en positiv inställning till skolan. Några elever berättar att om de tappat motivationen kan de ibland få ta en liten paus, genom att få röra på sig, eller genom att avbryta med en annan uppgift en stund. Enligt elever kan deras lärare också peppa dem genom att säga att de ska kämpa på och även hjälpa dem lite extra för att de ska komma vidare. Under samtliga observerade lektioner ger lärare beröm till eleverna, både enskilt och riktat till hela klassen, exempelvis genom att säga jättebra eller det här minns ni bra.

Undervisningen anpassas delvis till elevers olika förutsättningar

Granskningen visar visserligen att lärare gör flera anpassningar i undervisningen, men lärare erbjuder och ger i begränsad omfattning elever hjälp med att ta sig an större utmaningar, för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Lärare ger i intervju exempel på att de anpassar undervisningen genom att ge elever ett anpassat stöd relaterat till elevers olika behov. Vidare säger lärare att de gör anpassningar av elevers placering i klassrummet. Representanter för elevhälsan uppger att de har en bild av att lärare gör anpassningar utifrån elevers olika nivåer, exempelvis med läsinläringen. Rektorn uppger i intervju att lärare är duktiga på att möta olika elever men att de har större fokus på att anpassa till elever med behov av stöd och att det läggs för lite fokus på att lyfta elever som behöver utmaningar. Rektorn säger att hen upplever att de extrauppgifter som tillhandahålls inte svarar mot elevernas behov av utmaningar. Enligt rektorn skulle lärarna kunna arbeta mer med att använda de extra personalresurserna till att stimulera de duktiga eleverna istället för att alltid fungera som stöd för elever som behöver mer stöd. I Skolinspektionens enkät, höstterminen 2018, till pedagogisk personal och elever visar resultatet för Linderås skola ett indexvärde på 8,0 respektive 8,2 på en tiogradig skala för området anpassning av elevers behov, vilket omfattar frågor om att hjälpa elever som har ett större stödbehov. I samma enkäter för pedagogisk personal visar resultatet för Linderås skola

ett indexvärde på 6, 4, för området stimulans och utmaningar. I elevenkäten på påståendet "Jag kan få svårare uppgifter om jag vill", är indexvärdet 5,9.

Både elever och lärare berättar i intervju att eleverna kan få extrauppgifter om de blir fort klara och enligt lärare finns det uppgifter på olika nivåer. Lärare säger vidare att de ber elever, som behöver större utmaningar, att tänka vidare och utveckla sina tankar eller sin text. Enligt lärare låter de också elever som går i samma klass, men i olika årskurser, arbeta tillsammans. Under samtliga observerade lektioner arbetar eleverna i samma årskurs med samma uppgifter. De yngre eleverna berättar i intervju att det oftast är lagom svårt i skolan, men några elever säger att det ibland kan vara för enkelt för dem när de arbetar tillsammans med elever i en lägre årskurs. Enligt eleverna kan de ibland få göra lite svårare uppgifter om de behöver det. Elever berättar också att deras lärare brukar fråga om de säkert är klara eller om de vill lägga till några detaljer, men annars finns det extrauppgifter. Även de äldre eleverna berättar att de kan få extrauppgifter, varav en del är enkla och andra svårare. Exempelvis säger ett par elever att de kan få uppgifter som är avsedda för en högre årskurs, eftersom elever i årskurs 5 och 6 går i samma klass. Flera elever säger dock att om de har gjort klart någon uppgift så brukar de få göra uppgifter i boken som är enkla, som de inte behöver hjälp med. En elev förklarar att om hen blir färdig före de andra så kan det vara bra om uppgifterna är lite enkla så att hen inte behöver så mycket hjälp av läraren, som de eleverna som inte är klara. Vidare säger en elev att de inte behöver räcka upp handen om de arbetar med ett extra arbetsblad, eftersom det inte är något som de behöver göra klart.

Sammantaget visar granskningen att undervisningen vid Linderås skola håller hög kvalitet i flera avseenden, men att elevernas möjligheter till inflytande och tillgång till utmanande undervisning kan stärkas. Skolinspektionen bedömer att skolan i första hand bör prioritera att utveckla sitt arbete med att anpassa undervisningen så att alla elever ges de utmaningar de behöver, för att utvecklas så långt som möjligt. Detta utvecklas närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärare utvecklar sitt arbete med att anpassa undervisningen och ge elever stöd i arbetet med större utmaningar så att alla elever får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Granskningen visar att lärare visserligen arbetar med att göra anpassningar i undervisningen till elevers olika behov, men alla elever får inte de utmaningar de

behöver för att utvecklas så långt som möjligt. I intervjuer med lärare framkommer att de delvis utformar uppgifter på olika nivåer och även uppmanar elever att utveckla sina tankar. Samtidigt visar intervjuer med rektorn och elever att elevers möjligheter till mer utmanande uppgifter är begränsade och att de extrauppgifter som lärare tillhandahåller ofta inte innebär att elever utmanas i sin kunskapsutveckling. Vidare framgår av elevintervjuer att det är bra om elever som blir fort färdiga kan klara sig själva med extrauppgifterna så att lärarna kan ägna sin tid åt elever som behöver mer stöd. Skolinspektionen vill peka på vikten av att elever även får stöd för att klara mer utmanande uppgifter på en högre nivå.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att i utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare ska utbildningen främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Härutöver framgår av 3 kap. 3 § skollagen att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Enligt samma paragraf ska också elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare med ledning av rektorn arbetar med att utveckla undervisningen så att den blir utvecklande och utmanande för alla elever i alla ämnen och alla årskurser. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för flexibla och utmanande undervisning och uppgifter som en del lärare redan arbetar med. Mot bakgrund av de slutsatser som Skolverket drar, angående att undervisning för högpresterande elever inte innebär att undervisningen ska bedrivas utifrån specifika metoder utan snarare ett flexibelt innehåll³ vill Skolinspektionen betona vikten av att i högre grad utveckla uppgifter som kan fördjupas och genomföras utan att det finns ett "tak". Därutöver är det, enligt Skolinspektionens tidigare erfarenheter, av betydelse att lärare inte bara erbjuder utan också uppmuntrar elever till att ta sig an uppgifter av fördjupande karaktär snarare än fler

³ Skolverket (2012). *Högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen*. Rapport 379, Stockholm: Fritzes, s. 9-10.

uppgifter på samma nivå, om de snabbt blir klara.⁴ Avslutningsvis rekommenderar Skolinspektionen att rektorn utvecklar rutiner och former för att följa upp arbetet med att utveckla en utmanande undervisning och lärares arbete med att ge elever stöd i att ta sig an mer utmanande uppgifter, samt inkluderar detta i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det pågår ett prioriterat och samlat arbete, som initierats av rektorn, för att skapa trygghet och studiero på Linderås skola. Granskningen visar att det pågår ett medvetet arbete för att skapa trygghet som utgår från elevernas erfarenheter och som leder till att eleverna i hög grad upplever att de är trygga på skolan. Vidare visar granskningen att det bedrivs ett gemensamt arbete för att skapa och bibehålla studiero som involverar eleverna och leder till att eleverna har en god studiemiljö. Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Skolan har ett medvetet arbete för att skapa trygghet som ger god effekt

Granskningen visar att skolan bedriver ett främjande och förebyggande arbete för att skapa trygghet på skolan som utgår från en regelbunden kartläggning av elevers upplevelse av trygghet. Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn

⁴ Skolinspektionen (2016). *Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar*. Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen s. 10.

framgår att trygghet och studiero är ett prioriterat område på skolan. Rektorn uppger att området är prioriterat utifrån ett förebyggande syfte, eftersom det utgör grunden för elevernas lärande. Enligt rektorn lägger de ner mycket tid på det här arbetet, vilket har resulterat i att det är både lugnt och tryggt på skolan. Rektorn berättar vidare att det finns ett faddersystem på skolan som innebär att äldre elever är faddrar för yngre elever, vilket enligt rektorn ger en god effekt på elevers trygghet. Det bekräftas även av att elever berättar att de som faddrar ska hjälpa yngre fadderbarn. Rektorn uppger även att elever arbetar i åldersblandade grupper vid en del tillfällen, som exempelvis under friluftsdagar och temadagar.

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och elever framgår att eleverna får besvara en trivselenkät en gång per termin. Enligt lärare besvarar eleverna också en separat trygghetsenkät om var på skolan de eventuellt känner sig otrygga. Lärare berättar att de sedan gör viktiga prioriteringar och gemensamt sätter upp nya mål för sitt arbete utifrån elevernas svar. Enligt lärarna är språkbruket på skolan ett prioriterat område för närvarande och de har även arbetat med eleverna om att acceptera olikheter. Enligt lärare får eleverna också besvara frågor som rör trivsel och trygghet inför utvecklingssamtalen. Även eleverna berättar att de brukar få fylla i enkäter om vad de tycker om skolan för att sedan prata om detta under utvecklingssamtalen, så att också föräldrarna får reda på hur de mår i skolan.

Av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2018/2019 framgår att cirka en gång per månad hålls stormöten på skolan där frågor som berör hela skolan tas upp, där all personal och samtliga elever deltar. Elever berättar i intervju att de under stormötena pratar om vad som fungerar bra och beslutar om vad som behöver förändras, genom omröstningar. Eleverna tar som exempel att de bestämt att elever inte ska säga fula ord till varandra. Elever berättar vidare att de har regler på skolan som de har varit med och tagit fram. Enligt eleverna får de i början av läsåret skriva upp vilka regler som de vill att de ska ha på skolan och ange vilka av skolans trivselregler som ska vara kvar och vilka regler som de tycker behöver ändras. Eleverna ger exempel på en regel som handlar om att det är okej att göra eller säga fel på lektionerna. Enligt eleverna känner de sig trygga även om de skulle säga fel under en lektion, eftersom alla accepterar att det kan bli fel och de har lärt sig att man kan skratta med varandra men inte åt varandra.

I intervju uppger elever att de inte har någon mobbing på skolan och att de inte blir kränkta. Enligt eleverna beror det på att deras lärare pratat med eleverna om hur eleverna själva vill bli behandlade och sagt att de ska tänka på att behandla andra på liknande sätt. Att elever är snälla mot varandra och hjälps åt beror, enligt eleverna,

delvis på att deras lärare sagt till dem, men eleverna säger att de också har känt varandra länge och vet hur man ska bete sig mot varandra. Eleverna uppger att lärarna mest påminner dem. Vidare berättar eleverna att det alltid finns vuxna ute på rasterna som de kan prata med och även personal närvarande i matsalen, vilket även beskrivs i skolans kvalitetsrapport för läsåret 2018/2019.

Skolan har ett pågående samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero och en lugn miljö

Granskningen visar att det pågår ett samlat arbete på skolan för att skapa studiero som involverar eleverna och som utgår från gemensamma arbetssätt. Grunden till arbetet med studiero, är enligt rektorn, välutbildade lärare och hög personaltäthet i klasserna. Enligt rektorn ger den höga personaltätheten också goda förutsättningar till en god bemanning i omklädningsrum i samband med idrott och möjlighet till att ha bussvakter, vilket enligt rektorn förebygger problem med studieron. I intervju med såväl elever, lärare, personal i elevhälsan och med rektorn framkommer att det finns gemensamma regler på skolan, som eleverna varit delaktiga i att ta fram. Elever uppger att de även har regler i de egna klasserna och att de pratar om sådant som de vill förändra i samband med klassråden, till exempel att det ska vara tystare på lektionerna. Detta bekräftas i intervju med lärare. Vidare uppger lärare att de brukar påminna eleverna om de här reglerna som de själva formulerat. Eleverna säger också att deras lärare brukar fråga dem om hur de ska göra för att det ska bli lugnare och bättre om det varit en stökig lektion, också får eleverna ge förslag.

Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att skolans arbete med att skapa en tydlig lektionsstruktur och användande av bildstöd också är en del i deras arbete med att skapa studiero. Lärare uppger vidare att de använder sig av arbetsscheman för eleverna och att de arbetar med att sänka ljudnivån genom att också använda tecken som stöd. Även elever berättar att lärare använder tecken för att visa att elever exempelvis ska sätta sig på sin plats. Enligt några elever har de lappar i deras klassrum med olika färger; rött, gult och grönt., som deras lärare pekar på för att visa hur högt de får lov att prata, exempelvis ska det vara helt tyst när läraren pekar på rött.

Av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2018/2019 framgår att såväl personal som elever överlag upplever att det råder en god arbetsro under lektionerna. Även i intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna generellt har den studiero som de behöver och att de kan koncentrera sig under lektionerna. Lärare säger att det kan uppstå viss oro i samband med byte av moment, men att de då visar eleverna att de har höga förväntningar på eleverna och påminner dem om de regler som de har

kommit överens om. Elever berättar att de exempelvis har bestämt att inte alla elever kan hämta sina lärplattor samtidigt. Vidare säger alla elever, med något undantag, att det brukar hjälpa när deras lärare säger till. Vid samtliga observerade lektioner arbetar eleverna med sina uppgifter utan att bli störda av andra. I samband med att eleverna arbetar självständigt är det tyst alternativt en låg ljudnivå i klassrummen. Vid de tillfällen då eleverna arbetar i grupp och för en dialog eller diskussion är ljudnivån fortsatt låg. Vid ett par tillfällen då ljudnivån stiger något hyssjar lärare och lärare frågar eleverna hur de brukar prata vid sådana här övningar, då sänks genast ljudnivån. Någon lärare uppmanar även eleverna att ta ansvar för sitt eget ljud eftersom det då blir trevligare att vara i klassrummet. En annan lärare ber elever att vara tysta och sätta sig på sina platser genom att både säga till och teckna till eleverna samtidigt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn inte skapat tillräckliga förutsättningar för lärare att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning. Granskningen visar att rektorn vid Linderås skola i begränsad omfattning följer upp och analyserar resultat i syfte att identifiera eventuella skillnader i betyg eller avvikelser i lärares bedömningar. Vidare framgår att rektorn inte leder lärares arbete med att kvalitetssäkra sina bedömningar. Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Rektorns analys av avvikelser och skillnader i betygssättningen är begränsad

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning följer upp och analyserar betyg för att identifiera eventuella skillnader och avvikelser som ett led i att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning. Rektorn uppger i intervju att hen har konstaterat att det inte finns några större skillnader i betygen mellan ämnen eller mellan olika lärare, men enligt rektorn gör hen ingen djupare analys av de eventuella

skillnader som råder. Av nationell statistik (från juni 2018) framgår att den genomsnittliga betygspoängen per ämne för årskurs 6 är högre vid Linderås skola än riksnittet i samtliga ämnen som redovisas. Särskilt hög är skolans betygspoäng i ämnet idrott och hälsa med en genomsnittlig betygspoäng på 18,0, vilket kan jämföras med 13,9 i riket och 14,1 i Tranås kommun. Även i ämnet bild är det stor skillnad mellan skolans genomsnittliga betygspoäng på 16,5 och riket med 13,8 samt Tranås kommun med 14,2. Rektorn blir tillfrågad om dessa skillnader och uppger då att hen känner till dessa förhållanden. Enligt rektorn har höga resultat som stuckit ut i ämnet bild berott på att det varit en ny lärare som satt betyg, under något tidigare läsår. I övrigt uppger rektorn att hen jämför skolans resultat med kommunens resultat, relaterat till skolornas olika förutsättningar. Rektorn säger att hen menar att de därmed bör ligga högre resultatmässigt med tanke på skolans resurser. Enligt rektorn har hen ingen bild av att det är något ämne som särskilt avviker vårterminen 2019.

På grund av att det är få elever på skolan finns det ingen nationell statistik som redovisar jämförelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Någon sådan redovisning framgår heller inte av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2018/2019. Rektorn uppger dock i intervju att hens uppfattning är att det inte förekommer några stora avvikelser. Rektorn säger att hen tror att om de hade förekommit några större avvikelser skulle de ha diskuterat det på skolan. Lärare uppger i intervju att de inte är delaktiga i någon analys gällande eventuella skillnader eller avvikelser i betyg och de har heller inte kännedom om rektorn genomför någon analys. Lärare säger vidare att de inte har någon kännedom om hur betygen i årskurs 6 ligger i förhållande till andra skolor eller riket i stort.

Lärare saknar tillräckliga förutsättningar att samverka för en likvärdighet bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn inte tydligt har organiserat lärarnas samverkan för att arbeta med samrättning och sambedömning, annat än vid nationella prov. Av intervju med rektorn framgår att det är ovanligt att lärare på skolan ägnar sig åt gemensam sambedömning eller samrättning på ett organiserat sätt. Enligt rektorn har dock lärare gemensam schemalagd tid en dag i veckan, då de skulle kunna ägna tid åt att samverka kring bedömningsfrågor. Rektorn uppger att det eventuellt sker spontant mellan vissa lärare, men enligt rektorn borde det ske mer frekvent. Därför har rektorn enligt egna uppgifter lagt in bedömningsfrågor som en punkt vid kommande arbetsenhetsträffar. Enligt lärare finns det inga gemensamma forum på skolan för att diskutera likvärdig bedömning, vilket en del lärare säger att de saknar medan andra lärare säger att de löser det genom kontakt med andra lärare via privata nätverk. Lärare säger vidare att de söker upp varandra i samband med betygssättning och när

de upplever ett behov av att diskutera bedömningar. Däremot framkommer i intervjuer med rektorn och lärare att lärare samverkar med lärare från andra skolor genom att sambedöma nationella prov, både i årskurs 3 och årskurs 6. Vidare uppger såväl rektorn som lärare att det förekommer kommunövergripande ämnesträffar som rektorn uppmuntrar lärare att delta i. Enligt rektorn har det förekommit diskussioner om betygssättning vid några nätverksträffar, vilket medverkande lärare sedan förmedlat till sina kollegor.

Granskningen visar vidare att rektorn inte leder något samverkansarbete för att säkra en samsyn kring bedömningar av elevers kunskaper. Rektorn säger i intervju att hen inte initierar eller leder några diskussioner avseende tolkningen av olika kunskapskrav. I intervju med lärare uppger de dock att de sinsemellan har diskuterat vad de ska utgå ifrån när de bedömer elever i årskurser som inte har nationella kunskapskrav. Lärare säger att de har diskuterat huruvida bedömningen ska utgå från kunskapskraven i årskurs 6 eller om bedömningen ska anpassas till aktuell årskurs, vilket de flesta menar är det mest rimliga. Enligt lärare gör de emellertid sina egna rimlighetsbedömningar och de följer inget gemensamt system. Detta bekräftas även i intervju med rektorn, som säger att lärare behöver såväl ökad kunskap som ökad samsyn, eftersom de gör olika. Enligt rektorn riskerar det att leda till att lärares bedömningar blir olikvärdiga, vilket även framgår av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2018/2019.

Granskningen visar avslutningsvis att lärare använder sig av olika bedömningsverktyg som ett stöd i sitt bedömningsarbete. I intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att lärare använder sig av Skolverkets bedömningsportal och bedömningsstöd i olika ämnen. Vidare uppger representanter för elevhälsan att de genomför gemensamma tester i kommunen som är utspridda över hela året, som skolans specialpedagog är involverad i. Specialpedagogen säger att hen diskuterar lärares bedömningar med dem och hen upplever att lärares bedömningar oftast är lika. Rektorn uppger att hen också hänvisar lärarna till Skolverkets allmänna råd, men enligt rektorn har de inte arbetat gemensamt på skolan med de allmänna råden avseende betyg och betygssättning. Enligt lärare har det heller inte förekommit några fortbildningsinsatser inom området betyg och bedömning på flera år. Av skolans verksamhetsplan för läsåret 2019/2020 framgår dock att rektorn och biträdande rektorn under läsåret har ansvar för att planera in gemensamma träffar för personalen på Linderås skolan tillsammans med personal på två andra skolenheter. Vid dessa tillfällen ska personalen arbeta med Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning, vilket ska följas av ett arbete stadie- och ämnesvis på respektive skola.

Sammantaget visar granskningen att det finns en utvecklingspotential inom området betyg och bedömning. Skolinspektionen bedömer att rektors analys av eventuella avvikelser i betygsättningen bör utvecklas vidare inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn bör prioritera att arbeta för att stärka samsynen bland lärarna kring bedömningsfrågor. Detta utvecklas närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar och driver lärares arbete med att samverka i bedömningsarbetet, för att öka lärares samsyn och därmed förutsättningarna för lärare att göra likvärdiga bedömningar av elevers kunskaper.

Granskningen visar att rektorn inte skapat en tydlig organisation för lärares samverkan kring samrättning och sambedömning och rektorn leder heller inte något samverkansarbete för att säkra lärares samsyn kring bedömningar av elevers kunskaper. Sammantaget visar intervjuer med rektorn och lärare att lärares samsyn behöver förbättras och att det är ovanligt att lärare på skolan arbetar med samrättning och sambedömning på ett organiserat sätt. Detta eftersom den samverkan som finns sker mer spontant, på lärares eget initiativ. Vidare framkommer det i intervjuer att lärare deltar vid sambedömningstillfälle tillsammans med lärare vid andra skolor i samband med nationella prov. Av skolans kvalitetsrapport för läsåret 2018/2019 framgår att rektorn identifierat risker med subjektiv bedömning på skolan och enligt skolans verksamhetsplan för läsåret 2019/2020 framgår att ett mål är att gemensamt arbeta vidare med bedömningssituationer.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Av läroplanen framgår vidare att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.⁵

⁵ Lgr 11, kap. 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ser till att lärarna får möjlighet att på ett systematiskt och strukturerat sätt samverka i bedömningsarbetet. Mot bakgrund av att sambedömning är av stor betydelse för att nå en ökad likvärdighet, då det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas, kan rektorn förslagsvis avsätta tid för lärare att utforma ändamålsenliga bedömningssituationer samt diskutera bedömning av elevprestationer i förhållande till olika kunskapsnivåer.⁶ För att kunna följa och utveckla arbetet rekommenderar Skolinspektionen att rektorn deltar kontinuerligt i möten då lärare diskuterar bedömning. Vidare kan rektorn ge tydliga instruktioner till samtalsledare, alternativt ge i uppdrag till förstelärare att skapa tydliga mötesstrukturer för sambedömningstillfällena, och sedan följa upp det arbete som sker.

⁶ Skolverket (2018). *Betyg och betygssättning. Skolverkets Allmänna råd med kommentarer*. Stockholm: Skolverkets publikationsservice, s. 22-23.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Therése Mineur

Föredragande
Signerat av: Therése Mineur

I handläggningen av ärendet har även utredare Johan Asp och Inger Börjesson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 23 september 2019 och den 25 september 2019. Besöket genomfördes av Therése Mineur och Johan Asp.

Linderås skola, i Tranås kommun, är en kommunal grundskola med årskurs F-6 belägen i orten Linderås. Läsåret 2019/2020 är det totalt 75 elever på skolan, som delvis går i åldersblandade klasser. Skolan leds av en rektor, som tillika är rektor för ytterligare två grundskolor i kommunen, med stöd av en biträdande rektor.